

BERGEGREN, HINKE

Begick jag ett misstag då jag
propagerade för kärlek utan barn? :
apropå dagens befolkningskri : ett
maningsord till Sveriges arbetare

Partiförl
1935

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

†

Ullad.
Koufösk.
(1911)

Begick jag ett misstag
då jag propagerade
för kärlek utan barn?

Apropå dagens
befolkningskri

Ett maningsord till
Sverges arbetare

Av

HINKE BERGEGREN

Kungl. biblioteket

0 0000 000001016

Begick jag ett misstag
då jag propagerade för
kärlek utan barn?

APROPÅ DAGENS BEFOLKNINGSSKRI

Ett maningsord till
Sverges arbetare

Av

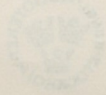
HINKE BERGEGREN

berättelse för ett minnelse
år jag propagerade för
Kärlök eller bärn

ANNOVA DÄRRE MÖJLIGHETEN

En minnelse till
Sveriges arbetare

Kamrater-arbetare!

Preventivlagen firar 25-års-jubileum i år. Den antogs den 2 juni 1910 klockan halv 4 på natten. En mer än vanligt enfaldig riksdag uppstämde sitt sedlighetstjut och begick sitt snilleverk med anledning av mitt föredrag "Kärlek utan barn" samt menade att därmed kunna motarbeta den upplysningsverksamhet jag under våren fört och som, för att citera justitieministern i riksdagsdebatten, "tagit en sådan fart, att man tycker den närmast vara att förlikna vid en eldsvåda".

Efter en beklämmande hycklardebatt i andra kammaren var den sorglustiga lagen i Jesu namn anrättad, i tvenne paragrafer så lydande:

"1. Sprider någon ut skrift, målning, teckning eller bild, som tukt och sedlighet sårar, straffas med böter eller fängelse. Lag samma vare, om man genom annan gärning sårar tukt och sedlighet, så att allmän förargelse eller fara för andras förförelse därav kommer.

2. Där någon offentligen utställer eller förevisar föremål, som är avsett för otuktigt bruk eller till att förebygga följder av könsumgänge; eller i skrift, som han utsprider, eller eljest genom tillkännagivande för allmänheten till salu utbjuder eller själv eller genom annan till försäljning kringför dylika föremål; eller

under sådana förhållanden, att allmän fara för andras förförelse därav kommer, vare sig muntligen eller genom utspridande av skrift söker förleda till användande av föremål, som nu sagts, eller meddelar anvisning om sättet för deras användande; varde, ändå att gärningen ej är sådan som i första moment sägs, dömd efter ty där stadgas.”

I fall någon förvånas över språket i lagtexten, må han ihågkomma att det är fånar som skrivit den, så det kan inte bli annat än fånigt.

Vilken snillrik lag, och tidsenlig sedan! Precis som i mörkaste medeltid. Förbjuda upplysning! Till på köpet upplysning i en sak särskilt av sådan betydelse för samhällets olyckligaste styvbarn! Så fick också de viktiga lagstiftarna se och uppleva hur klumpigt de trampat i klaveret. Det gick alldeles motsatt vad de hade beräknat med sin preventivlag.

Föredraget "Kärlek utan barn" var en maning till försiktighet, en appell till arbetarklassen att sluta upp med mångfödandet och i stället nöja sig med ett, högst två barn. Det var budskap om de sätt och medel, som finns att förebygga havandeskap och ändå bjuda samma kärleksglädje. Det var inge nytt. Stora delar av överklassen kände och använde dessa medel. Det förfärliga och straffbara var att jag hade vänt mig till de fattiga med den kunskapen. Samhället vill ha gott om trälar, svartfötter och krigsdjur. Riksdagsnillena är till för att tillvarataga samhällets intressen. Olyckligast för dem själva var det den här gången, att de i sin sedlighetsiver hade så brått och handlade så bakvänt.

Under de tjugofem år, som sedan dess gått, har de ingenting lärt. De vill behålla sitt missfoster. Så mycket hellre som både de och hela landet kommit till insikt om den fara, som nu hotar svenska folket. Det håller på att dö ut! Tänk er: dö ut!

Några små inlägg i den frågan är det jag velat framkomma med i denna broschyr, som jag skrivit så

koncentrerat som möjligt för att den skall kunna säljas billigt och liksom "Kärlek utan barn" utgå i 50-tusen-upplaga, och så populärt som möjligt, för att den skall vara nyttig.

Stockholm våren 1935.

Med handslag

Hinke.

På stugtaket sitter storken och släpper ner en liten unge i sängkammaren.

Det är ju mycket näpet, bara det inte sker för ofta och han inte tar mer än en åt gången.

Varifrån stammar denna saga?

Uppriktigt sagt minns jag inte var jag har läst därom, men ungefär så här lydde texten:

I den nordiska gudahistorien hette det första människoparet inte Adam och Eva, utan Ask och Embla. De var ursprungligen två träd, som spirat upp ur ollon, som fallit ned från askträdet Yggdrasil. Således är Yggdrasil människoberedaren. På dess grenar uppstår grundämnet till varje människa, skjuter skott, blommor och blir frukt. Men när frukterna på trädet mognat, faller de ned i de gyttjiga dammarnas salar, där storken, som är en vattenfågel, upptäcker dem, fattar dem med sitt näbb och flyger med dem till kvinnor, som längtar att smekas av små barnahänder.

En mycket näpen saga. Beklagligt endast att den utnyttjats ända in i vår bildade tid till att narra barn, för att slippa tala om sanningen för dem: att mamma burit den lilla i sin mage, där livets första månaders utveckling skett. Den verkligheten tycker jag för resten är mycket vackrare och underbarare än den gamla sagan. Och det finns intet skäl (annat än fördomens) att hålla den, verkligheten, hemlig då barnet ställer sin lilla fråga: Var kommer jag ifrån, mamma?

Storksagan måste ersättas av kunskap om könslivet. Och så sker lyckligtvis. På det könssedliga området har vi under de senaste femtio åren hunnit ett stycke framåt, det kan glädjande antecknas. Det talas mera öppet och ärligt, dubbelmoralen har skjutits i sank, större frihet erkänts för både män och kvinnor, på samma gång som kravet på ärlighet på detta område

mer och mer starkt betonas. Och först och främst ansvaret har vuxit, ansvaret för följderna av ett intimt umgänge mellan man och kvinna, reglementariskt hopkopplade eller sängkamrater utan vidare ceremonier.

Och därmed är jag framme vid den på sistone så uppblåsta, utskrikna, omdebatterade frågan om det alltjämt sjunkande födelsetalet och dödsfaran för vårt folk och vårt älskade fosterland.

Våren 1910 simmade de vita anglarna, både de i byxor och kjol, i ett lycksalighetens rus, sedligheten dröp om dem, den ena överträffade den andra i renhet och — i förbannelse mot de små artiklar, som börjat rekommenderas till de kärlekskranka; tidningspress och riksdag tävlade om att vara dummast, med den konservativa regeringen i spetsen. Det var i preventivlagens avlelse- och därpå hastigt följande födelsestunder. Sedlighetshyckleriet kan fira 25-års-jubileum i år.

I sommarens första månad såg kaninlagen dagen. Den skulle — så menade regerings- och riksdagsanfalden år 1910 — hjälpa det svenska folket att i sin lyckliga kärleksyra visa ifrån sig de försiktighetsmedel, som ogudaktigheten propagerade. Och se! svenska folket anammade i stället kunskapen, och preventiven flödade befriande ut över stad och land.

Redan då skrev jag: "Vi får inte förskräckas för den nya lagen, inte glömma att motståndet även kan vara en god hjälpare, då det gör saken mera känd. Det blir ett ämne som debatteras, och för min del har jag knappast velat något annat, viss som jag är att alla (utom ljusets fiender) snart ska inse nyttan av och nödvändigheten av försiktighetsmått mot tillblivelsen av inte-önskade barn."

Och minskningen i nativiteten har pågått oavbrutet. För varje år har det hojtats: Som nu har det aldrig varit, nu är fara å färde! Men om det för fem och

tjugo år sedan endast var hycklarna och himlahop-porna som angrep "tvåbarnssystemet", är det nu också andra, vetenskapsmän och klokt folk, som man måste lyssna till. Och dessa ropar alla med en mun, att de statistiska siffrorna är oroväckande. Begick jag således ett misstag då jag i mitt föredrag propagerade för kärlek utan barn? (Uttrycket "kärlek utan barn" avsåg naturligtvis inte att tagas efter orden, utan var en maning till försiktighet, till större ansvars känsla, såsom tydligt nog framgick av föredraget.)

Som alla vet, har nu i ett sjuhej befolkningsfrågan kommit på modet. Inte den minsta bondtidning underlåter att visa sitt lika djupa som hastigt påkomna intresse för "dagens största problem". Lite varstans har diskussionsmöten i modefrågan anordnats, och årets riksdag började på samma melodi. Den första motionen i första kammaren, där gubbarna företrädesvis huserar, spyr ut den stora rädslan för att folkhemmet hotar bli — ålderdomshem. Fosterländsk svensk man och kvinna gnolar samma slagdänga. Alla är överens om att fruktsamheten hos oss är otillräcklig för folkmängdens bibehållande. Det tvivlar ingen på. I en jäkla hast har de insett faran: vårt lands avfolkning, vår stora folknöd. En i den allmänna diskussionen deltagande, prof. Åke Hassler, suckade vemodigt: "Kan livet vara värt att leva för någon av oss, då ej längre den lindhåriga svenska ungen står nigande vid grunden i björkhagen?"

Ett typiskt resonemang för den mest busiga överklass!

Det blonda statarbarnet som niger för en två-öring, den bugande arbetaren med mössan i hand, underdåniga arbetshjon och ödmjuka slavar, det är vad de privilegierade fordrar för att livet skall vara värt att leva, men just på den slags trälldomen, liksom all annan, skall det taga slut, då landsbygdens karlar och flickor mer allmänt följer industriarbetarnas exempel och är försiktiga i kärleksleken. Högre och starkare

än i preventivlagens födelseår vill jag den dag som är
ropa ut till Sverges arbetare: försiktighet!

*

Djävulen är minsann inte satt ur spelet så länge sådana röster höjs: att de fattiga ska alstra flera barn, d. v. s. själva skapa ännu större fattigdom åt sig.

Preventivkunskaens spridande är alltjämt lika nödvändig. I följd av de små löner kapitalisterna-utsugarna betalar, är otaliga massor arbetare ständigt undernärda. Barn och hustrur likaså. Svårt och förtryvlat är det för dem alla, fast värst för mamma, allrahelst om hon väntar en liten till. Själv undernärsk skall hon med sin svaga kroppsafter uppehålla det lilla fostret i så många månader. Hur svinner inte arbetarhustruns ungdom vida hastigare än den rika klassens fruars ungdom? Hur många fattiga hustrur går inte i nästan ständig ängslan att det skall hända igen: ett långt havandeskap igen. Alla dessa kvinnors lidanden är så grymma, att det är en skamfläck för våra dagars civilisation, som inte ger dem kunskap — och till alla andra också som inte är s. k. ordentligt gifta — ger dem kunskap hur de ska kunna vara befriade från ängslan att mot sin vilja och önskan bli havande, kunskap om vad de ska göra för att slippa öka sin stora fattigdom med ännu en mun som ropar på mat. Men den kunskapen är som sagt förbjuden att klart och öppet spridas, förbjuden av män som får äta sig mätta, som bor rymligt och friskt, som aldrig, inte ett ögonblick hört sin hustru kvida i ångest att inte ens ha en bit bröd åt sitt lilla barn.

Rent, klart, enkelt och praktiskt sett, utan några statistiska siffror och utläggningar, måste varje arbetare, man och kvinna, förstå att om de förtjänar så att de jämte ett barn kan leva något så när, smälter det där "något så när" ihop i fall det i stället för tre munnar blir fyra eller fem som ska mättas. Pappan

får inte högre lön ju flera han har att dra försorg om därhemma, utan alla får lida för obetänksamheten, okunnigheten eller hans slarv att i sin älskades famntag glömma försiktigheten.*

Visserligen skriar de saliga, att använda preventiv är osedligt, och de tillägga att endast återhållsamhet är sedlig. Men det är lögn. Återhållsamhet har inte ett dugg med sedlighet att göra. Att sova, äta, dricka vatten då man är törstig, det är varken sedligt eller osedligt. Och lika lite är det sedligt eller osedligt att tvänne älskande omfamnar varann, när han och hon är kärleksvarma, utan helt enkelt naturligt. Propagandan för användandet av preventiver kan däremot betecknas såsom i högsta grad sedlig, förty denna försiktighet hindrar inte-önskade följder samt påminner om plikten att inte sätta barn i världen, om man inte kan bjuda dem annat än ett liv i nöd eller om man lider av sjukligt dryckenskapsbegär eller annan sjukdom som kan gå i arv.

Allt det där är gammalt som gatan. Ingen förständig människa har något att invända. Endast uttrycket inte-önskade barn skorrar illa i dessa dagar, då det förfärande hotet om avfolkning stiger som ett skrämmande moln högt över samhällets himmel. Det föds för få barn, det vet alla människor nu. De lärda (och efter dem de officiella aporna) talar med gråt i den fosterländska halsen om ett utplånande av den sven-

* I ett nyligen utkommet, högeligen intressant arbete, "Arvelighet og sykdom" av Otto Lous Mohr, anför förf. från Oslo, att där förekommer "en höist påfallende forøkelse av vekt og høide i tiårsperioden 1920—1930, såvel i folkskolen som i mid-delskole og gymnasium". Och han tillägger att "hovedgrunnen er sikkert å søke i den sterke synkning av barnetallet som har fundet sted i dette århundrede. 1920 var fødseltallet i Oslo 4,900, i 1933 bare 2,100. Det er klart at barn får meget bedre stell, meget bedre livskår i familjer med få barn enn i barn-rike familjer med en tilsvarende dårligere økonomi."

ska folkstammen, vår stolta folkstam "av ariskt blod det renaste och älsta". Vårt folk står inför sin undergång, ingenting mer och ingenting mindre. Det är egoismen som topp rider oss. Det svenska folket har förfallit till vällevnad och vällyst. Hellre en bil än ett barn! Rädsla för besvär, nöjeslystnad, personlig bekvämlighet, se där orsakerna till den stora latheten i barnafödandet. Det finns t. o. m. äkta makar — påstås det med bävan — som "av ren social fåfänga endast skaffar sig ett eller högst två barn, för att dessa ska få en mera påkostad uppfostran".

Jag svarar: Det gör folk förbaskat rätt i, att utan att korsa andras lycka söka göra livet möjligast rikt och lyckligt för sig själva, vare sig det är man och kvinna, eller man, kvinna och ett barn.

Som de fattiga är de många, är det deras barnafödande som bestämmer fruktsamhetstalets höjd. De bär sålunda den största skulden till förfallet nu. Naturligtvis. Ty — det känner alla — den tjänande broderns pretentioner har urartat till det olidliga, är för den skull en fara för fosterlandet, just i följd av att hans krav på vällevnad, för att inte säga lyx, alldeles suddat ut plikten mot släktet.

Annorlunda ser det ut inom de "högre" klasserna. Plikten mot släktet hålles där i helgd, åtminstone skriks den för närvarande väldeliga ut i deras tidningsspalter, och i deras riksdag predikas vackert där om, ja hela överklassen knäfaller nu inför denna plikt. Fast gärna ville jag se er uppsyn, höga herrskap, då er tjänsteflicka kommer in och passar upp vid middagsbordet kullrig och välsignad. Ni faller henne naturligtvis om halsen och prisar plikten mot släktet och mot fosterlandet, som behöver krigsfoder. Ni talar vackert om att det är ett tvingande behov att det nu föds många barn. Även utan vigselring. Ty beträffande kanonfödan är det ej fråga om äkta och oäkta, om kvaliteten, endast om kvantiteten. Följaktligen måste det snart inträda en ändring. Till hand-

ling, svenska folk! Gnid sömnen ur ögonen och njut omfamningens sötma utan kondom, ovaler eller pessar. Det får inte fortsätta, samma försiktighetstillstånd som rått de senaste årtiondena. Ni nutidens unga män, fattar säkert med glädje att ni måste ligga i. Minns edra förfäder med stora barnkullar, till välsignelse både för föräldrar och för ungarna, som fick svälta. Alltså vansläktas inte, ni unga män av i dag.

Och ni, svenska kvinnor, kom ihåg att alla borgerliga tidningar ropar på er, pränta in i ert minne detta: att vara barnaföderska är det ärofullaste på jorden. Och i fall ni inte har något att ge er hungergråtande lilla gosse, så läs "Gud som haver barnen kär", och ni skall se, att han får om inte något annat så åtminstone en ny svart säng, som heter likkista. Huvudsaken är att ni sätter barn i världen, några av dem får väl i alla fall förbli i livet till lycka för industrin och fosterlandet. Det är er plikt mot båda dessa inrättningar att vara flitiga. Ty, hören det I alla som är avelsdugliga: För t. ex. två år sedan föddes här hos oss endast omkring 70 proc. av det antal barn som skulle behövas för befolkningsstockens uppehållande.* Fortsätter denna nativitetssnuskning, kommer Sverige om 30 à 35 år att ha blott 3 millioner invånare, därav vida fler åldringar än personer i arbetsför ålder. Ett gamlingarnas land! Förstår ni: en åldring skall underhållas av fem arbetsdugligas arbete. Märk! det är vetenskapen som talar. Fast den glömmar förstås att meddela hur många dyra präster, militärer, onödiga ämbets- och tjänstemän de arbetande nu får underhålla. Det påhänget må man väl hoppas, att det kära Sverige gör sig av med, och då kanske situationen blir en annan och släktet kommer att jubla över att inte ha det så trångt. Jag hoppas,

* I Stockholm skulle, om åldersfördelningen varit densamma nu som vid sekelskiftet, ha funnits nära 47,000 flera barn under 15 år än som nu är fallet.

säger jag, ty jag kan ju inte veta om svenska folket då hunnit så långt att de kastat ut drönarna — och profetera därom vill jag inte försöka. Det, att profetera, överlämnar jag åt auktoriteterna. De har, såsom jag nämnt, hastigt och ganska enigt funnit varandra och talar med en och samma tunga om framtiden. Och som lärda kvinnor och män har de rätt att kräva respekt. Fast att bergfast tro på dem, behöver man sannerligen inte. Profeter, inte ens vetenskapliga sådana, är ofelbara. Det kan på några årtionden hända så mycket som de i all sin akademiska vishet inte haft en aning om, eller som de visserligen har tänkt på men inte velat låtsas om, enär sådant erkännande skulle förta klämman i den fosterländska agitationen. Jag tänker härvid på deras sifferspådomar, som kanhända kommer att totalt överlistas av in- < vandring av både arbets- och avelsskickliga unga man- och kvinnfolk. Detta är ingen omöjlighet, tvärtom högst antagligt. Invänder någon, att på så sätt bleve rasen inte längre ren, påminner jag om att gamla Sverige, såsom det alltid heter då det skall vara smeknamn, tagit emot judar, och det har inte bekommit landet illa. De är nu lika goda svenskar som vi av ariskt blod i do- pet filtrerat.

Således menar jag, att skrämskotten med befolkningssiffrorna, som denna vinter dansat runt vårt avlånga land, inte får lura arbetarklassen att lägga om barnfabrikationen i kvantitativt hänseende — (i kvalitativt är en annan historia, mycket viktigare, men som jag inte kan gå in på här).

Lura arbetarna, vilket uttryck! Inte är det fråga om det.

Om vad annat? Ropas inte kravet tydligt ut? Tre barn per familj är enda räddningen. Och som arbetarna är de många, är det väl dem man särskilt siktar på med sina tre-barns-proklamationer.

Dock kan jag villigt erkänna, att man är human och menar inte att de i en hast så varmt omhuldade arbe-

tarna ska göra det gratis. Visst inte. Premier heter lockmedlet. Något som är gammalt och probarat. Ständigt, då man fruktat folkminskning, har man gjort sådana försök. Allt ifrån Lykurgos' tid i det gamla Grekland till tjusarkonungen i Frankrike; men någon vidare framgång har man aldrig kunnat tala om, förr än nu i våra dagar, då diktaturstaterna viftar med fina siffror. Men så har de också förstått att förgylla vaggan. Det ideella motivet har flyttats upp på det nationella planet. Med fin-fina gåvor. När barnen kommit så långt att de ska börja skolan, får de en skolväska av den italienska fasciststaten! Pris och särskilda fördelar utdelas till personer som gifter sig unga, liksom till fäderna i barnrika familjer; och de nygifta får göra sin bröllopsfärd till Rom med en biljettprisnedsättning av 80 procent. Trots all denna härlighet har födelse-talet likväl sjunkit i några storstäder, såsom i Genua, Turin, Bologna m. fl.

I Tyskland lockar man med skattelättnader, understöd och andra förmåner åt barnrika familjer. Dessa får också särskild rabatt på järnvägsbiljetter. Berlin står fadder åt det tredje barnet, och staden betalar till föräldrarna 30 mark i månaden till dess barnet fyllt ett år. Meningen är att familjen vid det fjärde barnet inte alls skall behöva tänka på ekonomin. Den skall staten sköta om.

Så föds det också för närvarande tappert bland nationalsocialismens till fruktsamhet påbjudna skaror. Föregående år var antalet födelser där större än i något annat europeiskt land (undantagandes Ryssland).

Emellertid har nationalsocialismens tid varit så kort, att det är omöjligt veta något om, i fall de höga födelseresultaten blir bestående om något år, när fascismens entusiasm förtunnats, slipats bort och tyskarna börjar bli kloka igen.

Och till sist, i ett franskt upprop, undertecknat med fina namn (d. v. s. politiska skojare framför allt) gallsriks det efter noter. "Det är varje patriotisk familjs

plikt att bringa till världen minst tre barn", heter det. Och bitterliga tjuts det, att Frankrike snart kommer att vara en nation av gubbar och gummor.

Alltså, precis samma slagdänga som man har börjat veva här hos oss. Och som förut nämnts, premierna fattas inte här heller. I motionen i första kammaren uttalas "som allmänt önskemål, att modershjälp respektive moderskapsunderstöd utbygges till att omfatta ersättning för arvode för läkarundersökningen vid havandeskap". Är det inte rörande? Och bör det inte egga till flit i den äktenskapliga bädden? Ty det är det, det gäller. Det skulle — utsägs det tydligen i motionen — "uppfattas som ett uttryck för samhällets erkänsla åt de medborgare, vilka påtager sig bördan och ansvaret att sätta flera barn till världen", att de fick fri läkarundersökning och moderskapsunderstöd med en hel krona om dagen i en hel månad. Skattelindring för barnrika familjer. Samt bättre bostäder. Sådant svineri till bedrägeri!

I synnerhet bostadsfrågan har skjutits fram i främsta ledet i det sociala kvacksalveriet. Och intet ont i det. Tvärtom. Jag finner endast det lite besynnerligt, att man tror sig ha upptäckt ett samband mellan bättre bostadsförhållanden och fruktsamhet. Den gamla erfarenheten är annars den, att just i trångboddheten krälar de stora kullarna. I den högervridna förstkammar-motionen försäger sig förf. på ett ställe, erkännande att "statbyggnader och torparstugor hyser i allmänhet barnrika familjer". Och det känner alla till att de allra fattigaste — och det är de som bor sämst — har de flesta barnen. Eller såsom det i inledningen till en årgång av det danska tabellverket framhålls: "I förhållande till befolkningen i sin helhet är antalet barn under ett år större inom de mörka, trångbodda gårdslägenheterna än inom de ljusa, åt gatan belägna, rymliga våningarna, eller med andra ord: ju mindre ljus, luftig och hälsosam en befolknings bostad är, desto flera barn föds till världen."

Detta tycks man inte vilja låtsas om längre. Just för att motverka den hotande befolkningsminskningen rekommenderas nu på det ivrigaste bättre bostadsförhållanden för arbetarklassen. I ett upprop till stadsfullmäktigevallet, som folkpartiet stoppade i min brevlåda, hette det: "Bostadsfrågan måste, särskilt med hänsyn till befolkningsförhållandenas utveckling, givas en framskjuten plats på det kommunala arbetsprogrammet." Och den bedrövliga fastighetsnämnden i Stockholm börjar även tjuta med i klagan om den starka nedgången av fruktsamheten. "Det är uppenbart", står det i en dess utredning, "att ett visst samband råder mellan befolkningens nativitet och dess bostadsförhållanden." För den skull ställer även nämnden upp kravet på billigare bostäder och bättring av bostadsstandarden för mindre bemedlade. Arbetare! Lägg märke till att det inte är av någon slags märkelsa med dem som bor uselt, som man nu ropar ut att det måste arbetas för bättre bostäder, utan emedan man tror att det skall gå att på så sätt lura dem att öka på familjen, till frid och fröjd för utsugar- och militärhelvetet Sverige.

Har den agitationen utsikt att lyckas?

Nej!

Kamrater- arbetare, läs med vaken blick och tanke igenom Kalle Bloms upplevelser, som jag nu går att berätta.

Kalle Blom hade ett rum med kokvrå, fönstret vette åt norr, åt gården. Där bodde han med hustru och son. Visst var det knappt om utrymmet, nedrigt trångt. Hans kära gumma brukade säga, att hon önskade de kungliga att få bo där ett dygn, så visste de kanske lite mera om livet. Men Kalle Blom hade inte råd att bjuda de sina att svänga sig i ett större hem.

Så kom befolkningsfrågan på modet. Skrämskottet om avfolkning satte fart i välgörenheten. Allmänna meningen blev att de fattiga hade det verkligen för svårt. Det måste finnas ett botemedel, som på samma

gång var en räddning för det snart folktomma fosterlandet.

Som direkt nedskickad från himlen slog dagens lösen ned, hasteliga omfattad av alla: större, rymligare, bättre bostäder.

Kalle Blom hörde till de lyckliga, som fick ett rum till, med fönster åt solsidan, med utsikt åt gatan, en liten trevlig lägenhet, tyckte han. Pojken hade nu sitt eget rum, om det också var litet. Och föräldrarna hade en sängkammare, där de fick vara för sig själva då natt föll på och det började brinna i kroppen. Kalle Blom och familj var belättna, kände stor tacksamhet till herr Kranz, som ställt om med att de fått större bostad. Kranz var en ung ingenjör, som Kalle Blom annars inte kunde tåla, det var en så'n viktig prick, samhällsfänigt, tillgjord och ett äkta kryddjur.

Och i dag kom han på besök till Kalle Blom. Han ville se hur han hade det, var glad höra att Blom trivdes, och sade, så där i förbigående: "Nu tänker väl Blom också skaffa sig ett par småttingar till?"

"Flera barn? Nej tack", ruskade Kalle Blom energiskt på huvudet.

"Men det förstår väl Blom", förklarade herr Kranz, "att det nu är hans plikt, nu då han har ett hem att ta emot de små uti."

Kalle Blom höll på att ilska till.

"Plikt? Plikt? Min plikt?" upprepade han tre gånger. "Tror ingenjörn verkligen att jag är så förbannat dum, att — då jag nu fått det lite rymligt — ställa till så att det skulle bli trångt igen? Nej tack, lura mej går inte."

Ingenjör Kranz svarade med att hålla tal. Minst tre barn, det var hans käpphäst, annars suddades svenska folket ut ur mänskligheten. Det var rätt och billigt, sa han, att arbetarna fick trevligare, ljusare, rymligare hem, ingen ville tala därför kraftigare än han, men genom gåvor och gengåvor varar vänskapen längst,

säger ordspråket, och det måste råda vänskap mellan arbetarklassen och fosterlandet.

Kalle Blom hörde tyst på. En stund. Så bröt han ut: "Om jag så får fyra rum, hur många som helst för resten, så ta mej fan — ursäkta jag svor, men man kan inte annat då man hör sån där gallimatias — flera barn blir det inte, förstår ingenjörn? Jag har ansvar för min son och vad jag kan göra för honom vill jag göra, och så vill jag att vi, min gumma och jag, ska ha tillfälle att utveckla oss så mycke som möjligt och att själva få njuta lite av livet. Förstår ingenjörn det?"

Ingenjör Kranz vände sig till Kalles hustru: "Vad säger fru Blom?"

Hon såg ut som om hon inte riktigt visste vad hon skulle svara, så där plötsligt indragen i samtalet.

"Säg du din mening", uppmanade Kalle.

"Det kan jag väl göra", sa hon, "för jag tyckte ingenjörn hade så rätt då han sa att arbetarna är värda ordentliga hem. Och det är gott och bra säger jag, att man nu ordnar det så. Fast jag tycker det är lika nödvändigt att de fattiga fick preventiver gratis, det är min mening."

Då höll ingenjör Kranz inte ut längre. Sa adjö och dunstade.

Men Kalle anförtrodde sin gumma, att han länge misstänkt att det var något djävulstyg med det där hastigt påkomna intresset för arbetarnas bostadsfråga.

*

De snälla människorna, som har vaknat för arbetarnas bekymmer, tänker emellertid inte blott på storstädernas dåliga bostäder, utan har ock uppmärksammat lantproletärernas kyffen.

Även på det idylliska bondlandet — om Norrland undantages, för där går man på ungefär som förut — har nämligen försiktighetens evangelium utbredd sin

välsignelse. Det går långsamt, men det går framåt. På de senaste årtiondena har de flesta län söder om Dalälven uppvisat en avsevärd minskning av födelser, och därför har de nya reformatörerna med barnökning på programmet kommit underfund med attt lantarbetarna måste få bättre boningar. T. o. m. i de konservativas utgjutelser i riksdagsmotionen gråtes en skvätt över bostadseländet på landsbygden. Det är en samhällets plikt att det göres något. Se bara där hos statar Bengtsson t. ex., hur det drar i sängkammarn! Det är ju upprörande. Och strax går man till verket, driver in mossa i springorna, spikar dit en entumsplanka, och nu blir det snart varmt och skönt därinne och barn i långa banor. Hoppas man.

Man vet inte hur man skall kunna visa, hur väl man menar med de fattiga. Och på samma gång räknar man ut alla sätt att försöka höja nativiteten (och lura dem). Det blandas ihop på ett det behändigaste vis. Här har jag endast omnämnt några av deras lockmedel; de har vidare på förslag effektiv skattelindring för barnrika familjer, rättvisare beskattning av äkta makar, ungarlsskatt och andra mammons sötsaker. Men glädjande att säga, jag tror inte något av dem kommer att hjälpa.

Det är inte först och främst fattigdomen, brist på de lumpna pängarna, som väckt arbetarklassens ansvar: det är deras förstånd, deras mänsklighetskänsla, det är, hur besynnerligt det än kan låta, deras kärlek till livet, — just så som Kalle Blom uttryckte det: de vill göra allt de kan för att få se sitt barn duktigt och lyckligt (och mer än ett hinner de inte med), och de, föräldrarna, vill själva så vitt det är görligt få njuta lite av livets sol.

Egoism! rycker den sanna fosterlandsvännen föraktligt på axlarna och mumlar med stygg min något om "folk som väljer hellre en bil än ett barn till", då jag nickar tillbaka och ropar högt att det är deras sak, samtidigt som jag inpassar den lilla frågan, hur många

barn ni fordrar att de rika ska ha innan de får köpa en bil? Att beskylla folk för egoism därför att de vill njuta av livet, är enfaldigt och elakt. Påståendet att vad som först och främst måste finnas är vårt folks verkliga vilja att leva framför att som nu till varje pris vilja leva gott, är ett utslag av samma kristna enfald, som att får du en hurril på högra kinden så vänd den vänstra till. Individerna, deras liv och gemensamma lycka är numro ett. Om svenska folket kommer att bestå om hundra år, om Sverige skall om hundra år vara en rasbestämd kulturenhet, det är det ingen som först och främst tänker på, offer sig för, utan vad människorna arbetar för är för sig själva och för de sina nu, i dag, och så länge deras liv varar. Att slå omkring sig med grannlåten om plikten att offra sig för framtidens släkten, för fosterlandet som är i barnnöd, är viktighetsmakeri, om inte något ännu värre, nämligen en om ock omedveten drängtjänst åt krigsbanditerna. Att få så stora massor mördare som möjligt är dessa kreaturs enda önskan och strävan. Det må vi aldrig glömma. Vi måste ha blicken öppen för deras smygvägar och komma ihåg, att de ligger aldrig på latsidan, de begagnar alla sätt och utvägar att vinna sitt mål. Varför skulle de inte passa på nu att underblåsa propagandan för ökningen av barn-(soldat-)produktionen! Se där, varför skriket blivit så populärt: skriket om den stora faran för den svenska folkstammens bestånd. Viljan till barn måste skapas! Det behövs mördare och slaktboskap för att tjäna fosterlandet, d. v. s. mata krigsindustrins djävlar. Det behövs arbetsvilliga för lantbruk, verkstäder, fabriker, gruvor, d. v. s. för att göda utsugningens herrar. Såsom det hette i en visa i preventivlagens sötebrödsdagar:

”Föd barn, barn, barn,
som kan draga vår mördande samhällskvarn
med mycken profit åt oss, ni begriper!
Föd oss en här,

så vi få en ståtlig och stark militär
att försvara vårt kära guld, när det kniper.”

Ett ideellt motiv således att flytta vändningen till svenska folkets fortbestånd upp på det nationella planet. Vår stormaktsdröm om herraväldet i Norden skall så genomsyra svenska folket, att det kastar allt vad preventiver heter ifrån sig och i stället, då natten faller på, dyrkar Moseguden Jehova, som bjöd människorna att föröka sig och kaninisera jorden, — jorden sa han, men menade Sverige.

Den svenska arbetarklassen skall arbeta för fosterlandet, skall uppehålla fosterlandet, skänka barn åt fosterlandet, kort sagt skall vara mjölkkon.

Kan det inte snart vara på tid att drönarna visas hem, på samma gång som deras nyaste försök med fosterländskt barnfabrikslurendrejeri.

Jag är pliktig nämna, att i diskussionerna i dagens befolkningsfråga har man talat om den krigsrisk, som den sjunkande nativiteten kan medföra. Sålunda ännu ett skrämskott! Och riktigt är, att krig kan blossa upp av snikighet efter annans landsändar, rovgiriga grannar kan, då ett land avfolkas, få lust att tränga in över gränserna och lägga embargo på landet eller delar därav; något som rovgiriga grannar kan göra änskönt det inte råder folkbrist i det andra landet — såsom t. ex. rovstaten Sverige visade på 1600-talet mot Danmark. Säkerligen tillgripes dock krig oftare emedan landet är överbefolkat och måste på ett eller annat sätt bli av med överskottet. Hur befolkningsfrågan löses betyder därvid föga. Det finns alltid krigsdjur inom staterna. Ingenting annat kan göras däremot än att rovdjuren skjuts ned.

*

Att locka de fattiga tillbaka ned i den enfald som tror på honom ”som kläder liljorna på marken och föder fåglarna under himmelen” och som följaktligen även skulle

sörja för människornas barn, — den gubben går inte längre. I stad såväl som ute på landet har folk lärt att lita på sig själva och det hjälpmedel de äntligen funnit heter preventiv.

Orsaken till att dessa välsignade räddningsinstrument rätt allmänt börjat användas, således orsaken till nativitetensminskningen är som sagt att söka först och främst i den växande ansvarskänslan för barnet; vidare i det ekonomiska tvånget, av omsorg för hela familjen, en naturlig och förnuftig önskan att få leva livet rikast möjligt.

Med sitt äckliga fosterlandsgrin stämmer då de sista heliga dagarnas befolkningskritiker upp sin klagosång: "Hör inte svenska folket att det är fråga om liv eller död? Några årtionden till i samma födelsetakt och avfolkningen är här!"

Det är slagern för dagen.

Det är kapitalistsamhällets viktigaste fråga som väntar på sin lösning, inte i morgon, utan i dag.

Det är i den stora tid vi lever det enda ideella foster, som svensk regering och riksdag går havande med, med en kunglig kommission som barnmorska.

Två betydelsefulla frågor, som hade lyckats tränga fram i första ledet och samlat flertalet av de intelligenta inom samhällets skilda klasser, nedstygades så gott som fullständigt, sköts behändigt åt sidan, begravdes, så snart skräm-skotten om vårt folks utdöende avlossades. Ingen tanke på att nu utstryka den falska preventivlagen, eller att ändra, mildra den barbariska fosterfördrivningsparagrafen. Nu förnimms inte en viskning därom. Och för blott ett par månader sedan var väntan allmän att vid årets riksdag skulle dessa frågor, som rör några av de mest förfärande olyckor vilka störtar över de mindre bemedlade i samhället, över de fattiga, delvis finna sin lösning. En humanistisk inställning hade landets justitieminister uppenbart lagt i dagen, en frigjordhet, ärlighet och ett mod som gav de bästa förhoppningar. Men allt sopades undan. De maktägande bakåtsträvarna befalldes: Bort med dessa struntfrågor som blott gäller nu levande människors ve

och väl. Hundrafallt viktigare är väl att alla får klart för sig att, i fall preventivförsiktigheten skall fortsätta, det svenska folket om cirka hundra år är i utdöende. Därför måste naturligtvis arbetarna finna sig i att föröka sig, på det att landet, rasen skall fortleva (om också med samma helvete för de fattiga).

Det är klämman i de borgerligas befolkningsfråga av i dag. Med det bedrägeriet är det man nu kör fram. Omtänksamt undvikande den gamla trallen om försynen. Det tror ju ingen längre på. Nej, för att få medborgarna att ta på sig bördan att öka på familjen, måste det bjudas på något nytt, något extra. I det föregående har jag nämnt ett och annat i sötsakerväg som det är meningen att locka arbetarna med, arbetarna först och främst, förty de är de många och det är följaktligen dem det gäller att lura. Med nya lagar skall deras "ansvarskänsla" stärkas, på det att de inte måtte tänka på sig själva i första rummet, utan på nationen och rasen. Och det konststycket tror kockarna på lagutskänkningsningen att de ska kunna utföra. Tydligt har de glömt sitt missfoster av år 1910.

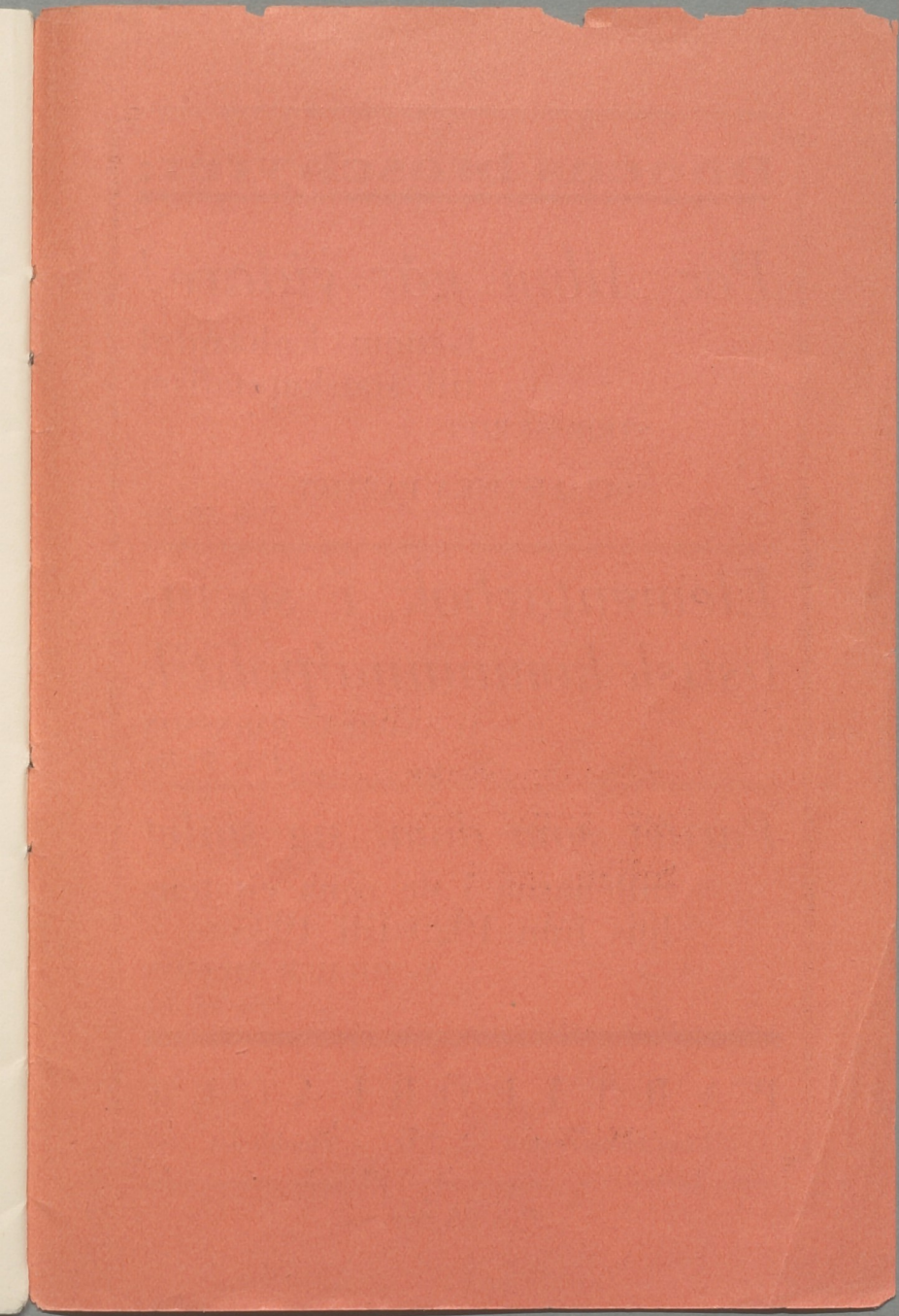
Liksom då är det nu av brådskande natur. Kyrkklockorna landet runt ska ringa de avelsduktiga till mobilisering. Men resultatet blir nog detsamma som med preventivlagen: nämligen det motsatta man avsett.

Således är gamla Sverige på upphällningen, i fall befolkningsprofeterna har rätt. Och i fall den mara av olust till revolutionär kamp, som trycker släktet av i dag, skall fortfara. Men det är just vad som inte får ske! Det hårda arbetets folk hand i hand med den lilla skara intellektuella som nekar gå i spann med utsugare, mörkmän och mördare, måste slutligen känna sin egen skam att låta sig topprida av dessa mänskorester från dödsdömd tid, och då står den sista avgörande striden: arbetarklassens befrielse.

Om framtidslandet, det socialistiska samhället behöver reglera sin folkmängd angår inte oss; säkrast och förståndigast är att låta det problemet ligga. Det nutida släktet däremot, som pinas under arbetslöshetens gisselslag, som

måste underkasta sig allt av förföljelse och trassel den fattige här är dömd till, som måste utstå förvisningen till koncentrationslägret (eller såsom det officiellt och vackrare hos oss heter: AK-förläggningen), nutidens proletariat har den stora oavvisliga plikten att först och främst tänka på sig själv och därför iakttaga försiktighet i och utom äktenskapet, och det inte endast för barnets skull utan lika mycket för föräldrarnas. Just det har jag velat betona i denna lilla skrift, utropande till er kamrater, arbetare i stad och på landsbygd, att vara på er vakt mot det moderna hotet om folkets självmord. Ert svar till de sorgsna pessimisterna skall ljuda som dödslockor för det gamla, som en fanfar för framtiden:

"Den frätande drönarklassen har dömt sig själv! Den måste bort, dö ut! Arbetarklassen skall då veta, att utan den men med en son eller en dotter i sina egna hem skapa ett liv i ljus och glädje och härlighet för hela samhället!"

Dagens broschyrer:

Per Albin går vidare!

Genom kohandel
till statskapitalism

STRIDSSKRIFT

utgiven av

SOCIALISTISKA PARTIET

Pris 50 öre

*Elementarbok i social-
listisk kommunalpolitik*

Av ANDREAS JOHANSSON

Pris 50 öre

Partiet som dömt sig självt

Sillénarna i de egna citatens
ljus från 1929 till 1935

Av HILMER NILSSON

Pris 25 öre

P A R T I F Ö R L A G E T

Luntmakaregatan 52, 2 tr. — Stockholm

Pris 25 öre

www.books2ebooks.eu